

Sissejuhatus Maaturismi arendamise teemasse

Turism

Turism ja vabaajaveetmine on muutunud kogu maailmas üheks tugevaimaks majandusharuks. Turistide arv maailmas ulatub 600 miljonini. Eestis langeb turismimajanduse arvele umbes 1/6 sisemajanduse kogutoodangust, kusjuures see on väga kiiresti kasvav majandussektor. Kahtlemata on turismi alal võimalik tulevikus edu saavutada ainult siis, kui teenuste kvaliteet paraneb ja seda kõikidel tasanditel: viietärnilisest hotellist erakorterini, toasisustusest külaliste teeninduseni välja.

Turismi kui majandusharu moodustavad ettevõtted, mis loovad küllastajatele vaatamisväärsused, infrastruktuuri ning teenused. Turismi nelja sektorina eristatakse: majutust, reisiransporti, vaatamisväärsusi ning reisi organiseerijaid (reisikorraldajad, -bürood, organisatsioonid). Turismi lõpptooteks on paljudest komponentidest koosnev külustuselamus. Küllastajate ootused, soovid ja vajadused moodustavad turismi **nõudluse**, turismisektorite valmisolek ja võime küllastajate vajadusi rahuldada iseloomustab **pakkumist**.

Maailma turistide arv

AASTA	TURISTIDE ARV miljonites	KASV
1950	25,5	174%
1960	69,3	130%
1970	159,7	78%
1980	284,8	51%
1990	429,3	51%
2000	637,0	48%

Allikas: Commission of the European Communities

Turismistatistika mõisted Maailma Turismiorganisatsiooni järgi

Turism on reisimise alamliik, mille all mõistetakse reisimist väljapoole isiku igapäevast elukeskkonda mitte kauemaks kui 12 järjestikuseks kuuks ja mille peamiseks eesmärgiks ei ole sihtkoha poolt tasustatav tegevus. Turism ei hõlma reisimist alalisest elukohast alalisse töö- või õppimiskohta ning muudesse igapäevase elutegevusega seotud kohtadesse.

Igapäevane elukeskkond (usual environment) - isiku elu- ja töö- või õppimiskoha ning muude tema poolt tihti (vähemalt kord nädalas) küllastatavate kohtade (kirik, kauplus, polikliinik) vahetus läheduses asuv ala (maakonna piires). Igapäevase elukeskkonna hulka ei kuulu suvilad ja maakodud, seetõttu sõite nendesse kohtadesse loetakse turismiks.

Siseturism (domestic tourism) – turismi liik, mis hõlmab riigi residentide reisimist oma riigi territooriumil, kuid väljaspool nende igapäevast elukeskkonda.

Sissetulev turism (inbound, incoming tourism) – turismi liik, mis hõlmab riigi mitteresidentide reisimist selle riigi territooriumil.

Väljaminev turism (outbound, outgoing tourism) – turismi liik, mis hõlmab riigi residentide reisimist väljapoole oma elukohariigi territooriumi.

Rahvusvaheline ehk välisturism (international tourism) – hõlmab sissetulevat ja väljaminevat turismi.

Reisija (traveller) – isik, kes reisib väljapoole oma alalise elukoha vahetus läheduses olevat piirkonda. Reisijad jagunevad küllastajateks (keda eristavaks tunnuseks on reisimine väljapoole oma igapäevast elukeskkonda) ja muudeks reisijateks.

Külastaja (visitor) – isik, kes reisib väljapoole oma igapäevast elukeskkonda vähemaks kui 12 järjestikuseks kuuks ja kelle reisi peamiseks eesmärgiks ei ole sihtkoha poolt tasustatav tegevus.

Ühepäevakülastaja (same-day visitor) – isik, kes külastab väljaspool oma igapäevast elukeskkonda asuvat paika seal ööbimata.

Turist (tourist) ehk **ööbimisega külastaja** (overnight visitor) on isik, kelle reis väljapoole oma igapäevast elukeskkonda hõlmab vähemalt ühte ööbimist sihtkohas.

Muud reisijad (other travellers) – isikud, kes reisivad regulaarselt oma igapäevases elukeskkonnas, samuti diplomaadid, konsulaarametnikud ja sõjaväelased oma teenistuskohas reisis; põgenikud; transiitreisijad, kes ei läbi transiitriigi passikontrolli; laevareisijad (kruisireisijad), kes ei välju sihtriigi sadamas peatuvast laevast, rahvusvahelise transpordi meeskonnaliikmed.

Majutatute arv näitab majutusettevõtetes ööbinud isikute arvu.

Ööbimiste arv (overnights) näitab majutatute poolt majutusettevõtetes veedetud ööde arvu. Jagades ööbimiste arvu majutatute arvuga, saame majutusettevõtetes ööbinud isikute keskmise reisi kestuse öödes.

Reisikorraldaja (tour operator) - ettevõtja, kes koostab ja müüb ise või pakub reisibüroole müügiks enda koostatud reisipakette.

Reisibüroo (travel agent) on ettevõtja, kes osutab reisiteenuseid või müüb reisikorraldaja poolt koostatud reisipakette.

Turismiteenuste eksport hõlmab reisiteenuste eksporti ja reisitransporditeenuste (reisijateveo) eksporti ja kujutab endast sisuliselt riigi turismitulusid.

Turismiteenuste import hõlmab reisiteenuste importi ja reisitransporditeenuste (reisijateveo) importi ja kujutab endast sisuliselt riigi elanike poolt välisreisidele kulutatud raha kogusummat.

Reisiteenuste eksport (international travel receipts) hõlmab väliskülastajate kõiki kulutusi sihtriigis, k.a. sihtriigis tarbitavate kaupade ja teenuste eest enne või peale reisi tehtud makstud summasid. Eesti maksebilansis tähendab reisiteenuste eksport väliskülastajate poolt Eestis tehtud kulutusi, reisiteenuste import (international travel expenditure) aga Eesti elanike kulutusi välisreisidel.

Eesti maksebilansi reisijateveo eksport (international fare receipts) hõlmab väliskülastajate makseid Eesti transpordifirmadele, k.a. ostud laevadest ja lennukitest. Eesti reisijateveo import (international fare expenditure) tähendab Eesti elanike makseid välisriikide transpordifirmadele.

Koostanud: Turismiameti turismiuuringute osakond

Mõisted

Hostel ehk **matkamaja** (*hostel*) on puhke-, spordi- või õppeeesmärgil külastajaid teenindav majutusettevõte, milles on toitlustamise või söögivalmistamise võimalus.

Hotell (*hotel*) on kõrgetele nõuetele vastav vähemalt 10 numbritoaga majutusettevõte, milles on restoran või vastaval tasemel teistmoodi korraldatud toidu ja jookide serveerimine hotelli külalistele.

Kodumajutus (*Bed&Breakfast*) on füüsilisele isikule kuuluvas talus, majas või korteris tema poolt pakutav majutusteenus, mis sisaldab hommikusöögi saamise võimalust.

Külalistemaja (*guest house*) on majutusteenuseid pakkuv majutusettevõte, milles on sooje toite pakkuv söögikoht.

Maaturism (*rural tourism*) on maapiirkonnas asetleidev, väikesemahuline, kohalikul ressursil baseeruv, soovitatavalt kohaliku kogukonna poolt juhitud turism. Lisaks maapiirkondade kasutamisele puhkamiseks ja reisimiseks on sellele turismiliigile omased maaeluline vorm ja sisu. Maaturismi osa on ka talu- või agroturism, kuid maaturismi mõiste on tunduvalt laiem, hõlmates ka teisi maal leiduvaid majutusliike ning erinevaid reisimise- ja puhkamisevorme nagu jalgsi-, hobu-, kanuu-, ratta-, mägi-, suusamatkad, loodus-, jahi-, kalastus-, seiklus-, kultuuriturism jpt.

Majutusettevõte on ettevõte, mille kaudu ettevõtja pakub tasu eest majutusteenuseid. Majutusettevõtte liigid on: hotell; motell; külalistemaja; hostel; puhkeküla ja laager; puhkemaja; kodumajutus.

Motell on mootorsõidukitel liikujate teenindamiseks mõeldud teeäärne majutusettevõte, milles on restoran või mõni muu külastajaid rahuldav võimalus vastava valikuga toidu ja jookide pakkumiseks.

Puhkeküla ja -laager ehk kämping (*holiday village / camp site*) on lühiajaliselt peatujate majutamiseks ettenähtud majutusettevõtted, kus on platsid telkide ja/või haagissuvilate jaoks, parkimiskohad mootorsõidukitele ning kus võivad olla ka majutushooned.

Puhkemaja (*holiday home*) on puhkuseks mõeldud majutushoone, mis üüritakse välja täies ulatuses ja milles on söögivalmistamise võimalus.

Reisija (*traveller*) - isik, kelle reis hõlmab vähemalt 2 riiki või vähemalt 2 kohta tema elukohariigis. Reisijad jagunevad külastajateks ja muudeks reisijateks.

Rekreatsioon (*recreation*) on virgestus, töövõime taastamine aktiivse puhkusega looduses, eriti selleks loodud, eraldatud või kohandatud puhkealadel. Eristatakse igapäevast rekreatsiooni (aias, haljasalal), nädalalõpu rekreatsiooni (asulalähedasel puhkealal ja haljasvööndis) ning pikaajalist puhkust (suvituspiirkonnas ja turismimatkal). Kulutatava energiahulga järgi eristatakse ekstensiivset (jalutuskäik, kalapüük) ja intensiivset rekreatsiooni (alpinism, metsajooks, ujumine). (*Ökoloogia Leksikon. 1992*)

Tavaline elukeskkond (*usual environment*) - isiku elu- ja töö- või õppimiskoha ning muude tema poolt tihti (vähemalt kord nädalas) külastatavate kohtade (kirik, kauplus, polikliinik) vahetus läheduses asuv ala (maakonna piires). Tavalise elukeskkonna hulka ei kuulu suvilad ja maakodud, seetõttu sõite nendesse kohtadesse käsitletakse turismina.

Turist (*tourist*) - külastaja, kes viibib külastatavas paigas vähemalt ühe öö.

Ökoturism (*ecotourism*) on vastutustundlik reisimine, mis toetab loodus- ja kultuuripärandi säilimist ning kohalike elanike heaolu. Ökoturismi all mõistetakse eelkõige väljaspool otseseid turismirajatisi aset leidvaid tegevusi ja mõjusid.

© 1997 Eesti Ökoturismi Ühendus

Maaturismi mõiste ja areng Eestis

Maaturism on maapiirkondades asetleidev, kohalikul kultuuripärandil ja elulaadil baseeruv, väikesemahuline, kohaliku kogukonna poolt juhitud turism. Maailma Turismiorganisatsioon (WTO) defineerib maamajutust kui ajutist eluaset tüüpilises maakeskkonnas, s.t. küldes ja alevikes elanike arvuga alla 10 000.

Maaturism on koondnimetus paljudele turismiliikidele, nagu taluturism, agroturism, loodusturism, ökoturism, jahiturism, kalaturism jpm. Eestis nimetatakse taluturismiks majutust ja hommikusööki maamajapidamises. See erineb tavapärasest taluturismi mõistest, kuna muu maailma jaoks kaasneb talu mõistega põllumajandustootmine.

Eestis võib maaturismi taasünniks lugeda 1992.aastat, mil Talupidajate Keskliidus anti välja esimene turismitalude kataloog, millesse oli lülitatud 15 maamajutusettevõtet. Sellest ajast peale on turismitalude kasv olnud tormiline, olles 7 aasta jooksul jõudnud 200-ni. Lisaks taluturismi kiirele arengule on laialt levinud ka ökoturistlik mõtteviis, mille kandjaks on olnud Eesti Ökoturismi Ühendus. **Ökoturism** on suundumus turismimajanduses, mis teadlikult väärtustab ja arvestab ümbritseva looduse ja keskkonna ning kohaliku inimkogukonna vahel pikaajaliselt väljakujunenud suhteid, ning püüab selles eluruumis heaperemehelikult majandades tõsta kohalike elanike heaolu. Maaturism tervikuna peaks püüdlema ökoturismi põhimõtete järgimise poole.

Maaturismi roll

Maaturism on kujunenud võtmeküsimuseks maaelu arengu probleemide lahendamisel ning seetõttu tuleb lähemalt vaadelda, milles seisneb selle tegevusala fenomen.

Vaatleme neid mõjusid kolmelt tasandilt: riiklikult, piirkondlikult ja ettevõtja seisukohast.

Riiklik tasand:

Loob uusi haridustasemele ja huvidele vastavaid töökohti, eriti oluline naiste ja noorte tööhõive seisukohalt;
Orienteerib maaelanike peamiselt tootmiskeskset mõttemalli ümber turukeskseks;
Loob linna ja maa kontakti, väärtustab maapiirkondi ja maaelu;
Loob eeldused ääremaade arenguks;
Suurendab sisemajanduse kogutoodangut;
Tasakaalustab maksebilanssi;
Suurendab riigi tulusid;
Tagab maapiirkondade elujõulisuse ja kinnistab inimesed kodukohta;
Tasakaalustab sissetulekute regionaalset jaotumist;
Tutvustab Eesti maakultuuri ja loob Eesti mainet turismimaana.

Piirkondlik tasand:

Mitmekesisust ja elavdab kohaliku majandust;
On seotud paljude majandusharudega ja loob seeläbi lisatulu paljudele maapiirkonna elanikele;
Suurendab kohaliku eelarvet maksude laekumise näol;
Soodustab teenindussektori arengut ja võimaldab seeläbi ka kohalikele elanikele vastavaid teenuseid;
Suurendab ettevõtlusaktiivsust ja mõjutab positiivselt majanduslikku struktuuri;
Süvendab paikkonna identiteeti;
Võimaldab talude toodangut - toiduained, käsitöö otse kohapeal turustada;
Ettevõtted on kohalikus omanduses ja kasum jääb piirkonda;
Genereerib uusi algatusi ja koostöösoovi;
Annab noortele perspektiivi maale jääda ja tagasi pöörduda;
Aitab parandada infrastruktuuri ja elukeskkonda tervikuna.

Ettevõtja seisukohalt:

Külaliste vastuvõtmiseks tehtavad investeeringud tõstavad samas ka talupere ja piirkonna elanike elatustaset ja heaolu;
Tööhõive ja sissetulekute suurendamine;
Huvipakkuv tegevus kõigile pereliikmetele;
Toetab põllumajandustootmist, luues toodangule turu ja andes rahalisi vahendeid;
Arenemisvõimalus;
Tunnustusvajaduse rahuldamine.

Seega on maaturismil täita nii majanduslik, sotsiaalne kui ka kultuuriline roll ja seda mitmel tasandil. Kontrollimatu ja juhtimatu turismi areng võib kahjustada neid piirkonna väärtusi - loodus, kultuur ja kohaliku kogukonna elulaad, millel turism ise rajaneb. Turismi negatiivse mõju vähendamiseks tuleb vähendada turismitoote hooajalisust, propageerida keskkonda vähem või mitte saastavaid transpordivahendeid, vältida massiturismi loodusesse, planeerimisel arvestada ökoloogilist, sotsiaalset ja turistlikku taluvusvõimet. Maaturism on oluline regionaalse arengu tööriist, mis võimaldab piirkondade enda potentsiaali ja ressursside ärakasutamist. Turism, sh. maaturism toimib majandusliku regulaatorina, kus kõrgemal majanduslikul tasemel olevad piirkondade elanikud toetavad vaesemaid, viibides maapiirkondades turistidena. Toimub tulude iseeneselik ümberjaotamine ilma riikliku regulatsiooni meetmeteta.

Maaturism vähendab maaelanike sissetulekute sõltuvust põllumajandustootmisest ja seega vähendab looduslikest, kliimaatilistest ja asukohast tingitud ebavõrdsust. Uurimused on näidanud, et põllumajanduseks ebasobivates tingimustes on maaturismi areng kiirem kui traditsioonilistes põllumajanduspiirkondades. Maaturism on võimalus äärealade arenguks, kus puuduvad tihti muud alternatiivid majandustegevuse arendamiseks seoses kaugusega turgudest ja muudel sotsiaalmajanduslikel põhjustel.

Turismimajanduse iseloomulikuks omaduseks on see, et toodet ei ole vaja transportida tarbijani. Tarbija tuleb ise toote juurde ning tarbimine leiab aset seal, kus toodet pakutakse. Erinevalt tööstusest ei eelda maaturism majandustegevusega alustamiseks koheseid suuremahulisi investeeringuid tootmisvahenditesse ja toormesse. Tootmisvahendid on olemasolevad vaatamisväärtused, toode on kohalikul tasemel pakutav elamus tervikuna.

Turismi arendamine pole aga imerohi vaid on sõltuvuses teistest -traditsioonilistest majandustegevustest nagu põllumajandus, metsandus, kalandus. Turism on tugevasti põllumajandusele orienteeritud majandusharu, mis kasutab turismielamuse loomiseks talukeskkonda, aidates samas kaasa põllumajandustoodangu turustamisele. Ilus maastik on eduka turismiarengu aluseks Eestis, samas on aga võsastumata põllud põllumajanduse põhikapitaliks. Just sellest põllumajanduse ja turismi tihedast sidemest tulenevad talunike jaoks huvitavad sissetulekuvõimalused:

Maamajutusettevõtete klassifitseerimine

Majandusministri poolt on kinnitatud 20. veebruaril 2001. a määrus nr 9 Majutusettevõtetele esitatavad kohustuslikud nõuded ja majutusettevõtte tunnustamise kord, mille kohaselt majutusettevõtted on hotell, motell, külalistemaja, hostel, puhkeküla ja -laager, puhkemaja, külaliskorter, kodumajutus.

Kuna aga turism ei tähenda ainult majutust ja toitlustust vaid põhiline on elamus, siis on väga raske üht või teist turismitoodet objektiivselt klassifitseerida. Seepärast töötatakse Eestis välja majutusettevõtete kategooriatesse liigitamise süsteemi, mis väärtustab lisaks tarbijakaitse ja sanitaaringimuste täitmisele ka looduslähedust, avarust, ilusaid vaateid loodusele, individuaalset suhtlemist, korrastatust, omapära esiletoomist jms.

Tuletame meelde, et majutusettevõtete **klassifitseerimissüsteemi olemasolu** suurendab turistide usaldust piirkonna majutusasutuste vastu. 90% Saksa turistidest peavad maamajutuse kategooriaklasside olemasolu väga oluliseks otsuse tegemise protsessis.

Kasulikud veebilehed:

Turismiarenduskeskus, www.visitestonia.com

Eesti Maaturism MTÜ, www.maaturism.ee

Lõuna-Eesti Turism SA, <http://southestonia.info>

Eesti Ökoturismi Ühendus, www.ecotourism.ee

Maailmamajanduse 9 arengusuunda

Mõttele, kuidas järgnevad muutused meie ümber on mõjutanud inimeste toimetulekut ja käitumist.

- Liikumine tööstusühiskonnast infoühiskonda

- Tehnoloogia täiustumine
- Globaliseerumine
- Süsteemne mõtlemine
- Monopoolselt ettevõttelt väikeettevõttele
- Riiklikult toetuselt iseenda abistamiseni
- Esindusdemokraatialt osalusdemokraatiale
- Alluvussuhetelt koostöösuhetele
- Kvantiteedilt kvaliteedile

Maaturismi mõiste ja spetsialiseerumine

Maaturism on

- maakeskkonnas asetleidev
- kohalikul loodusel ja kultuuril baseeruv
- väikesemahuline
- soovitatavalt kohaliku kogukonna poolt juhitud turism.

Maaturismi mõiste koondab endas hulgaliselt erinevaid turismiliike ja teenuseid, mida MTÜ Eesti Maaturism jaotab järgnevateks **spetsialiseerumisvaldkondadeks**:

- Puhkus tootmistalus
- Loodus- ja kultuuripuhkus
- Aktiivne puhkus
- Laste- ja perepuhkus
- Tervise- ja invapuhkus
- Seminarid ja kokkutulekud

Ökoturism

on koondnimetus **kvaliteetturismile**, mille ambitsioonideks on tegutseda loodus- ja keskkonnakaitse, teadmiste levitamise, kultuurilise mõistmise ja kohaliku majanduse arendamise heaks.

Definitsioon:

Ökoturism tähendab vastutustundlikku reisimist, mis toetab looduskeskkondade kaitset ja kohaliku elanikkonna heaolu.

WWF - (Ülemaailmne Loodusfond) kümme käsku ökoturismist

1. Juhinduda tuleb ökoloogilisest ja sotsiaalsest taluvusest
2. Kõigil reisieetevõtetal tuleb määrata keskkonna küsimustes vastutaja ja koostada keskkonnaplaan
3. Kohustus keskkonna ees kehtib ka allhankijale
4. Vali keskkonnasõbralikud majutuskohad
5. Otsustava tähtsusega on tõeliselt asjatundlikud giidid
6. Edenda kohalikku majandust - osta kohalikke tooteid ja teenuseid
7. Mõjuta reisijaid lugupidavale suhtumisele
8. Ära osta nende elu!
9. Ökoturism nõuab kõrgetasemelist informatsiooni reisijaile
- 10. Ökoturism toetab looduskaitset ja kohalikku arengut**

Säästev turism on eesmärgiks kõigile turismiliikidele ja turismipiirkondadele.

Taluvusvõime kolm tasandit:

- TURISTLIK E. KVALITATIIVNE
- SOTSIAALNE
- ÖKOLOOGILINE

Allikas: Eesti Ökoturismi Ühendus, Aivar Ruukel www.ecotourism.ee

Turismistatistika 1993...2003

MAJUTATUTE ARV, tuh

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	KASV KORDADES
Kogu Eesti	379	488	522	588	745	879	972	1 118	1 227	1 402	1 562	4
Põhja-Eesti	256	281	302	362	465	535	635	722	783	808	865	3
..Tallinn	244	260	276	342	450	501	612	708	759	775	826	3
Kesk-Eesti	4	12	10	13	17	21	28	42	47	51	52	13
Kirde-Eesti	7	14	13	10	8	8	12	16	12	58	78	11
Lääne-Eesti	54	103	110	108	135	184	167	203	211	306	340	6
Lõuna-Eesti	58	78	87	95	120	131	130	135	174	179	227	4

Välismaalaste osatähtsus, %

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	MUUTUS %
Kogu Eesti	75	65	63	69	73	69	72	74	74	72	71	-5,3
Põhja-Eesti	86	82	79	85	89	84	87	88	89	87	88	2,3
..Tallinn	87	84	83	88	90	88	89	90	90	89	90	3,4
Kesk-Eesti	37	31	29	27	33	34	26	28	27	26	26	-29,7
Kirde-Eesti	30	20	20	22	18	37	41	22	34	30	52	73,3
Lääne-Eesti	52	47	44	47	54	50	53	57	59	66	62	19,2
Lõuna-Eesti	51	38	44	41	38	38	38	41	42	36	36	-29,4

Ööbimiste arv, tuhandetes

Ööbimised, tuh												KASV KORDADES
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	VÕRRELDES 1993
Kogu Eesti	694	855	933	985	1 168	1 339	1 484	1 712	1 962	2 696	3 084	4
Põhja-Eesti	487	514	547	613	691	777	906	1 026	1 163	1 258	1 415	3
..Tallinn	467	479	509	580	668	732	866	1 007	1 123	1 178	1 295	3
Kesk-Eesti	13	23	20	20	27	34	47	72	78	79	84	6
Kirde-Eesti	11	20	20	14	17	21	25	32	24	146	231	21
Lääne-Eesti	94	167	181	183	230	285	272	348	388	876	944	10
Lõuna-Eesti	89	131	165	155	203	222	234	234	309	337	410	5

Eesti reisifirmade teenindatud ööbivad väliskülalastajad

	2000	2001	2002	2003
Elukohariigid kokku	310464	283135	296414	332491
Ameerika Ühendriigid	2413	2406	5080	4157
Austria	784	467	1173	1671
Belgia, Holland, Luksemburg	794	996	1662	2932
Bulgaaria	26	3	78	83
Hispaania	327	629	2006	2875
Iiri	33	879	83	296
Israael	70	126	257	324
Itaalia	1148	2115	2447	4409
Jaapan	1444	1951	2320	5377
Kanada	195	358	424	670
Kreeka	55	18	468	636
Küpros	6	0	59	65
Leedu	2546	2427	2387	3794
Läti	7598	5917	5966	5366
Norra	4820	5906	8184	13755
Poola	261	474	1176	1371
Prantsusmaa	429	735	669	1151
Portugal	124	405	408	917
Rootsi	17922	11368	12743	18747
Saksamaa	14804	17514	22921	33879
Soome	239352	209355	194642	187420
SRÜ	6449	10975	18592	27354
..Venemaa	5116	6268	17073	24203
Suurbritannia	4547	4919	6801	8350
Shveits	617	574	1090	1301
Taani	1763	1525	2536	2598
Tai	26	0	117	30
Tshehhi	72	62	322	410
Türgi	22	17	115	29
Ungari	170	61	145	197
Muud riigid	1647	953	1543	2327

Eesti peamised turismiorganisatsioonid

EAS Turismiarenduskeskus

on Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse Ettevõtluse- ja elukeskkonna arenduse divisjoni allüksus, mille tegevuse eesmärk on turismiekspordi ja siseturismi arendamise kaudu:

- Majanduskasvu saavutamine
- Tööhõive suurendamine
- Regionaalarengu tasakaalustamine
- Väike- ja keskmiste ettevõtete tegevuse arendamine
- Elukeskkonna ja -kvaliteedi parandamine
- Säästva arengu põhimõtetest lähtuva turismimajanduse arendamine

EAS Turismiarenduskeskuse ülesanded:

Eesti kui reisisihi tuntuse suurendamine ning maine kujundamine

Turismitoodete turunduse koordineerimine ja korraldamine rahvusvahelistel sihtturgudel ja Eestis

Turismiprojektide väljatöötamine, koordineerimine ja elluviimine

Turismialaste turu-uuringute korraldamine ja koordineerimine

Turismitoodete arendustegevuse korraldamine ja koordineerimine

Ettevõtluse nõustamine turismiuuringute, tootearenduse ja turunduse valdkonnas

Turismialase täiendõppe ja kvaliteedikoolituse korraldamine ning koordineerimine

Riikliku turismiinfosüsteemi arendamine ja haldamine

Osalemine rahvusvaheliste turismiorganisatsioonide töös

EAS Turismiarenduskeskus: Liivalaia 13/15, Tallinn 10118, tel. 627 9770, faks 627 9777; tourism@eas.ee; <http://www.eas.ee/?id=242>. Vt. ka www.visitestonia.com.

Eesti Hotellide ja Restoranide Liit tegevuse põhisuunad:

- Liidu liikmete huvide esindamine ja kaitsmine riigivõimu- ja valitsemisorganites, suhetes teiste juriidiliste- ja üksikisikutega;
- osalemine Liitu ja tema liikmeid puudutava seadusandluse väljatöötamisel;
- Liidu liikmete esindamine suhetes turismi- ja muude organisatsioonide ja ühendustega, hotellide ja restoranide ning nende liitude ja ühendustega nii Eesti Vabariigis kui ka välismaal;
- hotellide ja restoranide tegevust puudutava informatsiooni hankimine ja levitamine, s.h. reklaami- ja muude trükiste väljaandmine ja levitamine;
- hotelli- ja restoranituru trendide analüüs ja vahendamine liikmetele;
- täienduskoolituse vajaduste väljaselgitamine, liikmete huvide esindamine koolitusorganisatsioonides

Büroo: Kiriku tänav 6, 10130 Tallinn **Tel.:** 641 1428; **Fax:** 641 1425; **E-mail:** info@ehrl.ee ; www.ehrl.ee;

Tegevdirektor: Donald Visnapuu; Asutatud veebruaris 1992.a. 16 asutajaliiget. 01.09.2002 oli EHRL liikmeid 52. 25.10.2004 on EHRL liikmeid 70.

Eesti Turismifirmade Liit on turismiga tegelevate tööandjate vabatahtlik ühendus, mis tegutseb ETFLi liikmete tahte ja huvide kohaselt.

Liit loodi 4.aprillil 1990. aastal. Liidu liikmeteks on Eesti reisibürood ja reisikorraldajad, samuti kaasliikmetena turismiga tegelevad transpordifirmad, turismiorganisatsioonid, hotellid, kindlustusfirmad ning välismaised turismifirmad. ETFLi eesmärgid on seotud liitu kuuluvate ettevõtete majandushuvide kaitsmisega turismi valdkonnas, turismialase baasi sotsiaalse ja majandusliku kasvu suurendamisega ning turismiteenuste kvaliteediparandamisega.

Anne Samlik, *president*, *Estravel AS*, Kersti Kont, *tegevdirektor*; Pärnu mnt. 20, Tallinn 10141, Estonia, ph. +372 631 3013, +372 641 1426, fax +372 631 3622 info@etfl.ee; www.etfl.ee.

Eesti Maaturism MTÜ

Ühingu eesmärk on maaturismi majutusteenuse pakkujate ühiste huvide esindamine eesmärgiga toetada maaturismi arengut Eestis.

Oma eesmärgi saavutamiseks võtab Ühing endale alljärgnevad ülesanded:

- esindada oma liikmete huve Eesti poliitilistel, majandus- ja õigusfoorumitel, informeerides üldsust maaturismiga seonduvatest probleemidest ning tõstes selle turismiharu mainet;
- teha koostööd valitsusasutuste ja valitsusasutuste poolt hallatavate riigiasutustega, turismifirmade, turismiga tegelevate mittetulundusorganisatsioonide ning muude vastavate organisatsioonidega;
- toetada professionaalsuse kasvu maaturismi valdkonnas kutsealaste kogemuste regulaarse vahetamise kaudu rahvusvahelisel, siseriiklikul ja kohalikul tasandil;
- viia läbi maaturismialast koolitust oma liikmetele ja nende ettevõtete personalile, kogudes ja jagades informatsiooni, korraldades seminare, koolituskursusi, ekskursioone, pakkudes nõuande alaseid teenuseid, jne.;
- viia läbi turu-uuringuid ja marketingi üritusi ning esindada maaturismi turismimessidel ja reklaamiüritustel, anda välja brošüüre, filme ja teisi reklaammaterjale;
- koordineerida maaturismi kui toote planeerimist ja toetada selle arengut; täiendada piiratud rahalisi vahendeid, leida väliseid rahalise toetuse allikaid, et võimaldada Ühingu kohustuste ja ürituste pidev täitmine ja elluviimine;
- nõustada valitsusasutusi, omavalitsusi, panku ja teisi finantsinstitutsioone maaturismi investeerimisvajaduste ja -prioriteetide osas.

Varri Väli: juhatuses esimees ja tegevdirektor; Margus Timmo: nõukogu esimees; J.Vilmsi 53, Tallinn, eesti@maaturism.ee, www.maaturism.ee

Eesti Ökoturismi Ühenduse eesmärk on edendada koostööd ökoturismi arenguks Eestis ja ühendada sellest huvitatud asjalisi

Ökoturism on vastutustundlik reisimine, mis toetab loodus- ja kultuuripärandi säilimist ning kohalike elanike heaolu.

Ökoturism toetab kohalikku arengut.
Taotletakse et

- turism arvestaks sotsiaalset taluvust ega põhjustaks kohalike elanike vastumeelsust,
- kohalike elanikke ei jäetaks kõrvale tulu saamise võimalustest,
- maksimaalne osa igast turistide poolt kulutatud kroonist jääks reisi toimumispaika.

EHE (Ehtne ja huvitav Eesti) on:

- tootemärk ökoturismi põhimõtetele vastavate turismitoodete märgistamiseks;
- turismitoodete märgistamise süsteem, millega turismiettevõtted vabatahtlikult võivad liituda.

EHE-märgi eesmärgiks on ökoturismi põhimõtete propageerimine. Turisimiettevõtetele annab süsteemiga liitumine konkurentsieelise ja väljundi kiiresti kasvaval turuosal, mille märksõnadeks on keskkonnatundlikkus, ehedad loodus- ja kultuurielamused.

Kontakt: Aivar Ruukel, tel. 050 61896, estecas@ecotourism.ee, www.ecotourism